

A-1256

INSTYTUT TURYSTYKI

CENY USŁUG TURYSTYCZNYCH
ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM
USŁUG HOTELARSKICH

Etap II.

Opracował:
Jerzy ŁACIAK

Warszawa 1992

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych

A-1256

Praca wykonana na zlecenie Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki
(R-1.5.2.)

SPIS TREŚCI

	Strona
Uwagi wstępne	1
I. Ceny usług hotelarskich	1
II. Ceny wczasów i zimowisk	12
III. Ceny usług w turystyce wyjazdowej	14
IV. Ceny usług transportowych	15
Uwagi końcowe	16

CENY USŁUG TURYSTYCZNYCH ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM USŁUG HOTELARSKICH

(Streszczenie)

Analizie porównawczej poddano ceny usług turystycznych obowiązujące w lipcu i grudniu 1992 r. Badaniami objęto ceny usług hotelarskich, wczasów, obozów, wycieczek zagranicznych i usług transportowych.

Poszczególne hotele prowadzą bardzo różnorodną politykę cenową - stosują ceny posezonowe, utrzymują ceny po sezonie turystycznym na niezmiennym poziomie lub podnoszą ceny. Obserwuje się też zróżnicowaną regulację cen za różne rodzaje pokoi.

W poszczególnych badanych hotelach czterogwiazdkowych zmiany cen wynajmu pokoi wahają się od spadku cen o średnio 32% do wzrostu cen o średnio 23%. W hotelach trzygwiazdkowych odpowiednio od spadku o 11% do wzrostu o 26%, w hotelach dwugwiazdkowych od cen utrzymujących się bez zmian do wzrostu o 30%.

Analizując ceny różnych rodzajów pokoi okazuje się, że w badanych hotelach czterogwiazdkowych ceny pokoi 1-osobowych spadły średnio o 11%, w hotelach trzygwiazdkowych wzrosły o 4%, w dwugwiazdkowych również wzrosły - o 11% (wszystkie pokoje z łazienkami). W przypadku pokoi 2-osobowych w hotelach czterogwiazdkowych nastąpił spadek cen średnio o 9%, w trzy- i dwugwiazdkowych wzrost cen o odpowiednio 6% i 25%. Ceny apartamentów w hotelach czterogwiazdkowych zmniejszyły się średnio o 2%, w trzygwiazdkowych wzrosły o 2%, a w dwugwiazdkowych o 12%.

Porównując ceny z lipca i grudnia 1992 r. można ogólnie stwierdzić, że ceny wynajmu pokoi w hotelach czterogwiazdkowych spadły średnio o ok. 7%, w hotelach trzy- i dwugwiazdkowych wzrosły odpowiednio o 4% i 14%.

Cena pełnego pakietu usług w turystyce zorganizowanej w analizowanym okresie wzrosła średnio o ok. 15%, głównie ze względu na wzrost kursu dolara i cen wyżywienia oraz stosowania mniejszych (procentowo) upustów niż w sezonie letnim. W największym stopniu wzrosły ceny pełnego pakietu usług w hotelach dwugwiazdkowych (o ok. 21%), w najmniejszym w hotelach czterogwiazdkowych (o ok. 8%).

Ceny wczasów w okresie od lipca do grudnia wzrosły o ok. 13%, obozów zimowych dla młodzieży w porównaniu z letnimi o ok. 21%, 6-7-dniowych wycieczek do Paryża średnio o ok. 13%, usług transportowych o ok. 13-15%. Ogólnie rzecz biorąc nastąpił wzrost cen wszystkich analizowanych rodzajów usług turystycznych (od 4 do 21% w zależności od rodzaju) - średnio o ok. 13-14%.

Średni wzrost cen analizowanych usług turystycznych w II połowie 1992r. był zbliżony do wskaźnikowego przewidywanego na koniec grudnia wzrostu cen usług według GUS.

Uwagi wstępne

Zasadniczym celem kontynuowanego zadania badawczego jest analiza zmian w zakresie cen usług turystycznych. Niniejsze opracowanie stanowi wynik realizacji jego drugiego etapu, który koncentrował się na rejestracji cen usług turystycznych jakie obowiązywały w grudniu 1992 i analizie porównawczej z cenami jakie obowiązywały w lipcu 1992 r.

Kryterium wyboru usług turystycznych, których ceny zostały poddane analizie była ich typowość i standardowość. Wśród analizowanych usług znalazły się usługi hotelarskie, wczasy, kolonie i obozy, najpopularniejsze formy zagranicznej turystyki wyjazdowej, usługi transportowe.

I. Ceny usług hotelarskich

W lipcu przeprowadzono rejestrację cen w kilkudziesięciu hotelach w różnych miastach Polski. W grudniu uczyniono to powtórnie w 33 tych samych hotelach. Badaniami objęto hotele znajdujące się w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Bydgoszczy, Toruniu i Wrocławiu. Uwzględniono 14 hoteli czterogwiazdkowych, 11-trzygwiazdkowych i 8-dwugwiazdkowych.

Już bardzo pobieżna analiza porównawcza cen obowiązujących w lipcu i grudniu wykazuje, że poszczególne hotele prowadzą bardzo różnorodną politykę cenową. Dotyczy to w ogólności stosowania cen posezonowych, utrzymania cen na niezmiennym poziomie lub podnoszenia wysokości cen, w szczególności zaś zróżnicowanej regulacji cen za różne rodzaje pokoi. I tak przykładowo w hotelach czterogwiazdkowych zaobserwowano następujące sytuacje:

- spadek cen wszystkich rodzajów pokoi w podobnym stopniu (Novotel i Solec w Warszawie, Helios w Toruniu);
- spadek cen wszystkich rodzajów pokoi, z tym że bardzo wysoki spadek w przypadku pokoi 1- i 2-osobowych, mniejszy w przypadku apartamentów czyli pokoi najdroższych (Forum w Krakowie, Wrocław we Wrocławiu);

- wzrost cen wszystkich rodzajów pokoi (Holiday Inn);
- utrzymanie cen wszystkich rodzajów pokoi na niezmiennym poziomie (Dwór Wazów we Wrocławiu, City w Bydgoszczy);
- utrzymanie cen wszystkich rodzajów pokoi oprócz apartamentu czyli najdroższego, którego cena jeszcze wzrosła (Metropol);
- spadek cen wszystkich rodzajów pokoi oprócz najtańszego czyli 1-osobowego, którego cena wzrosła;
- spadek cen pokoi 1- i 2-osobowych (najtańszych), utrzymanie cen apartamentów na niezmiennym poziomie (Forum w Warszawie);
- spadek cen wszystkich rodzajów pokoi oprócz półapartamentów (czyli ani najtańszego ani najdroższego), którego cena wzrosła (Grand);
- wzrost cen pokoi najdroższych czyli apartamentów oraz 1- i 2-osobowych o najwyższym standardzie w danym hotelu, natomiast utrzymanie na niezmiennym poziomie cen pokoi o najniższym standardzie, co tworzy większą rozpiętość cen pokoi danego rodzaju różniących się standardem (Europejski).

W hotelach trzy- i dwugwiazdkowych prowadzi się mniej wyrafinowaną i mniej zróżnicowaną politykę w zakresie cen - jeśli nastąpił spadek lub wzrost cen to objął zwykle wszystkie rodzaje pokoi i w mniej więcej podobnym stopniu.

Elementarnym wskaźnikiem zmiany cen jest zmiana ceny - w naszym przypadku ceny usługi określonej kategorii - wyrażona procentowo w stosunku do jej ceny w punkcie czasowym przyjętym jako zerowy. W przypadku hotelu wynajem pokoju konkretnego rodzaju jest usługą określonej kategorii, a więc hotel wynajmując pokoje różnych rodzajów świadczy usługi różnych kategorii.

Jak zaznaczono każdy hotel prowadzi własną politykę cenową i mimo stosunkowo niewielkiej próby rozrzut możliwości, co wcześniej udokumentowano

jest ogromny - należy więc wszystkie te sytuacje uwzględnić w sposób syntetyczny. Otóż będziemy się tu podługiwać procentowym wskaźnikiem zmiany ceny określonej usługi tzn. wynajęcia pokoju danego rodzaju i średnią procentowych zmian cen w danym hotelu.

Natomiast najważniejszymi wskaźnikami zmian cen konkretnych usług będą średnie procentowych zmian (spadku lub wzrostu cen) ze wszystkich badanych hoteli dotyczących konkretnych wybranych standardowych usług - w przypadku usług hotelarskich wynajęcia pokoju 1- i 2-osobowego, apartamentu oraz pełnego pakietu usług hotelarskich w turystyce zorganizowanej.

Z 14 badanych hoteli czterogwiazdkowych w 8, a więc w ponad połowie, nastąpił spadek cen, w 4 - wzrost cen, a w dwóch ceny utrzymały się na poziomie z lipca 1992 r.

W tab. 1 podano procentowy spadek cen pokoi 1- i 2-osobowych oraz apartamentów (w przypadku apartamentów o różnym standardzie posłużono się średnią) w ośmiu badanych hotelach czterogwiazdkowych, w których obniżono ceny rejestrowane w grudniu w stosunku do cen obowiązujących w lipcu, dla najbardziej typowych pokoi.

Tabela 1. Spadek cen w hotelach czterogwiazdkowych

%

Hotel	Pokój 1-os.	Pokój 2-os.	Apartament
Novotel	18	17	nie ma apart.
Vera	15	9	13
Solec	12	12	13
Grand	22	11	14
Forum - Warszawa	7	6	0
Helios - Toruń	17	22	15
Wrocław - Wrocław	37	38	11
Forum - Kraków	59	49	18

Rozrzut spadku cen, co obrazuje tab. 1, jest dość znaczny i największy jest w przypadku pokoi 1- i 2-osobowych odpowiednio od 7 do 59% i od 6 do 49%. Spadek cen apartamentów (jeśli jest - gdyż w warszawskim Forum obniżono ceny innych pokoi, ale ceny apartamentów utrzymano) sięga kilkunastu procent (od 11 do 18). Średni spadek cen usług w ośmiu uwzględnionych tu hotelach waha się od 3 do 32% (uwzględniono również inne rodzaje pokoi nie wymienione w tab.1), zaś średnia dla tych wszystkich ośmiu hoteli wynosi 16%.

Tab. 2 przedstawia w analogiczny sposób jak poprzednio wzrost cen w czterech badanych hotelach czterogwiazdkowych.

Tabela 2.

Wzrost cen w hotelach czterogwiazdkowych

%

Hotel	Pokój 1-os.	Pokój 2-os.	Apartament
Metropol	0	0	23
Holiday Inn	23	22	22
Europejski	6	5	7
Poznań - Poznań	11	12	9

Obserwowany wzrost cen jest względnie podobny dla wszystkich rodzajów pokoi: od 6 do 23%; od 5 do 22% i od 7 do 23% dla odpowiednio pokoju 1-, 2-osobowego i apartamentu. Średni wzrost cen w hotelach, które zwiększyły ceny waha się od 6 do 22%, a średnia dla wszystkich czterech hoteli wynosi 12%.

Następnym krokiem prowadzonej analizy będzie określenie, posługując się średnią, w jakim kierunku i w jakim stopniu nastąpiły zmiany cen dla

trzech wyszczególnionych rodzajów pokoi. Okazało się, że ceny pokoi 1-osobowych zmniejszyły się średnio o 11%, ceny pokoi 2-osobowych zmniejszyły się średnio o 9%, ceny apartamentów zmniejszyły się średnio o 2%. Zatem w przypadku hoteli czterogwiazdkowych spadek cen okazał się średnio bardziej znaczny niż wzrost cen i w hotelach tej kategorii ceny usług zmniejszyły się średnio o 7%.

Z 11 badanych hoteli trzygwiazdkowych w jednym nastąpił spadek cen, w czterech ceny pozostały na niezmiennym poziomie, w sześciu, a więc w ponad połowie zaobserwowano wzrost cen. Spadek cen nastąpił w analizowanym hotelu Monopol we Wrocławiu od 6 do 18% za poszczególne pokoje - średnio o ok. 11%.

Wzrost cen w poszczególnych hotelach trzygwiazdkowych według zasad jak w przypadku hoteli czterogwiazdkowych przedstawiono w tab. 3.

Tabela 3.

Wzrost cen w hotelach trzygwiazdkowych

%

Hotel	Pokój 1-os.	Pokój 2-os.	Apartament
Warszawa - Warszawa	2	2	1
MDM	9	9	9
Krak - Kraków	7	10	6
Park - Poznań	brak danych z lipca	26	brak danych z lipca
Wielkopolska - Poznań	24	15	11
Brda - Bydgoszcz	11	14	brak danych z lipca

Wzrost cen pokoi 1- i 2- osobowych jest bardziej wyraźny i waha się odpowiednio: od 2 do 24% i od 2 do 26%. Najmniej zdrożały apartamenty: od 1 do 11%. Średni wzrost cen w hotelach, które zwiększyły ceny waha się od 2 do 26% (uwzględniono również inne rodzaje pokoi nie wymienione w tab. 3), zaś średnia dla wszystkich pięciu hoteli wynosi 12%.

Ceny badane dla wszystkich 11 wybranych hoteli trzygwiazdkowych wzrosły - i tak dla pokoi 1-osobowych o 4%, dla pokoi 2-osobowych o 6%, dla apartamentów o 2%.

Ceny usług noclegowych w hotelach trzygwiazdkowych wzrosły średnio o ok. 4%.

Z ośmiu badanych hoteli dwugwiazdkowych w pięciu nastąpił wzrost cen, a w trzech ceny utrzymały się na niezmiennym poziomie.

Średni wzrost cen pokoi w hotelach dwugwiazdkowych, które podniosły ceny waha się od 2 do 30%, zaś średnia dla wszystkich tych pięciu hoteli wynosi 15%.

Ceny badane ogółem dla wszystkich wybranych hoteli dwugwiazdkowych wzrosły - i tak dla pokoi dwuosobowych z łazienką średnio o 25%, pozostałych rodzajów o 11-12%. Ceny usług noclegowych w hotelach dwugwiazdkowych wzrosły średnio o ok. 14%.

Zatem podsumowując możemy stwierdzić, że mamy do czynienia z następującą sytuacją: ceny w hotelach najwyższej kategorii w ciągu pięciu miesięcy (od lipca do grudnia 1992 r.) spadły o kilka procent, w hotelach trzygwiazdkowych wzrosły o kilka procent, natomiast w hotelach dwugwiazdkowych wzrosły o kilkanaście procent. Łącznie ceny usług noclegowych w hotelach wzrosły o ok. 4%.

Tabela 4.

Wzrost cen w hotelach dwugwiazdkowych

Hotel	Pokój 1-os. z łazienką	Pokój 2-os. z łazienką	Apartament	Pokój 1-os. bez łazienki	Pokój 2-os. bez łazienki	Pokój 2- os. z natryskiem
Syrena	0	-	0	0	0	12
Belfer	26	13	33	14	29	-
Trzy Korony - - Toruń	-	-	-	25	0	-
Grand - Wrocław	13	16	22	17	15	-
Ratuszowy - - Bydgoszcz	25	46	-	18	30	-

Tabela 5.

Ceny pokoi w hotelach - przedziały cen

w tys.zł.

Rodzaj pokoju	K a t e g o r i a h o t e l u		
	czterogwiazdkowy	trzygwiazdkowy	dwugwiazdkowy
	L I P I E C 1 9 9 2		
1-os. z łazienką	542 - 2200	240 ^{1/} - 650	200 ^{1/} - 480
2-os. z łazienką	834 - 2550	390 - 890	260 ¹ - 470
apartament	1300 - 4950	540 ^{1/} - 1650	450 ^{1/} - 1200
1-os. bez łazienki	-	180 ¹ - 550	160 ^{1/} - 250
2-os. bez łazienki	-	300 ^{1/} - 650	230 ^{1/} - 420
	G R U D Z I E Ń 1 9 9 2		
1-os. z łazienką	430 - 2700	240 ^{1/} - 660	150 ^{1/} - 480
2-os. z łazienką	700 - 3100	430 - 900	200 ^{1/} - 480
apartament	1300 - 5200	540 ^{1/} - 1670	400 ^{1/} - 1200
1-os. bez łazienki	-	210 - 560	200 - 250
2-os. bez łazienki	-	380 - 670	300 - 420

1/ ceny bez śniadania

Patrząc na poszczególne przedziały cen interesujące jest to, że zgodnie z tym co stwierdzono wcześniej, w przypadku hoteli czterogwiazdkowych przedziały zostały rozszerzone i to z jednym wyjątkiem (najniższa cena apartamentu) obustronnie. Natomiast ceny w hotelach trzygwiazdkowych - minimalne, uwzględniające cenę śniadania, pozostały bez zmian (z wyjątkiem pok. 2-osobowego z łazienką), natomiast górne granice nieznacznie się zwiększyły. W przypadku hoteli dwugwiazdkowych górne granice pozostały bez zmian, natomiast dolne uwzględniając cenę śniadania pozostały na tym samym poziomie lub zmniejszyły się za sprawą podwyższenia kategorii jednego z hoteli do dwugwiazdkowego przy jednoczesnym utrzymaniu poprzednich cen.

W opracowaniu będącym rezultatem realizacji pierwszego etapu zadania badawczego zaproponowano wskaźnik badający tendencję zmian w zakresie cen usług hotelarskich będący średnią cen dla poszczególnych kategorii hoteli w rozróżnieniu na podstawowe rodzaje pokoi w wybranych hotelach warszawskich. Warto wrócić do tego wskaźnika.

Największy procentowy wzrost cen stwierdzono zgodnie z wyrażoną już tendencją, w hotelach dwugwiazdkowych do 10,5% w przypadku pokoju 2 osobowego. W hotelach czterogwiazdkowych zanotowano minimalny spadek średniej ceny, średnia cena pokoju jednoosobowego pozostała na niezmiennym poziomie.

Tabela 6.

Średnia cen w warszawskich hotelach ^{1/}

w tys.zł.^{2/}

Rodzaj pokoju	Kategoria hotelu		
	czterogwiazdkowy	trzygwiazdkowy	dwugwiazdkowy
	L I P I E C 1992		
1-osobowy	1060	470	380
2-osobowy	1350	670	470
apartament	2400	1070	800
	G R U D Z I E Ń 1992		
1-osobowy	1060	490	420
2-osobowy	1340	710	500
apartament	2480	1090	860
Procentowa zmiana średnich cen w warszawskich hotelach			
1-osobowy	0	4,3	10,5
2-osobowy	-0,7	6,0	6,4
apartament	3,3	1,9	7,5

1/ Uwzględniono następujące hotele: Europejski, Forum, Grand, Holiday Inn, Novotel, Solec, Vera, Metropol, MDM, Warszawa, Maria, Nowa Praga, Saski, Syrena, "Belfer (dawny Dom Nauczyciela)".

2/ W zaokrągleniu do 10 tys. zł.

Tabela 7.

Ceny^{1/} pełnego pakietu usług i jego elementów
w turystyce zorganizowanej

w tys.zł.

Rodzaj usług	Kategoria hotelu		
	czterogwiazdkowy	trzygwiazdkowy	dwugwiazdkowy
	L I P I E C 1992		
full pension dla miejsca w pokoju dwuosobowym (cena noclegu i trzech posiłków)	455 - 840	od 450	od 230
cena obiadu	67 - 102	50 - 90	od 50
cena kolacji	80 - 114	50 - 90	od 40
	G R U D Z I E Ń 1992		
full pension dla miejsca w pokoju dwuosobowym (cena noclegu i trzech posiłków)	362 - 1027	305 - 605	od 278
cena obiadu	67 - 126	80 - 100	od 50
cena kolacji	80 - 134	80 - 100	od 60

1/ Ceny minimalne w różnych hotelach

W stosunku do cen z lipca ceny pełnego pakietu usług dla grup zorganizowanych w hotelach czterogwiazdkowych (na podstawie pięciu wybranych hoteli) wzrosły średnio o ok. 8% w tym ceny wyżywienia średnio o ok. 10%, ceny noclegu o ok. 5%. Interesujące, że ceny pełnego zestawu usług dla tej kategorii hoteli wzrosły mimo, że ceny pokoi w turystyce indywidualnej spadły. Wynika to przede wszystkim ze wzrostu cen wyżywienia, kursu dolara, a także mniejszych upustów w turystyce zorganizowanej niż miało to miejsce w lipcu.

W hotelach trzy- i dwugwiazdkowych pełen pakiet usług wzrósł jeszcze bardziej - średnio odpowiednio o 17 i 21% głównie za sprawą wzrostu ceny wyżywienia.

Można przyjąć, że cena pełnego pakietu usług w turystyce zorganizowanej wzrosła średnio o ok. 15%.

II. Ceny wczasów i zimowisk

W sezonie zimowym 1992/93 dla chcących wypoczywać w kraju w ofertach biur podróży dominują wczasy w miejscowościach górskich o 7- i 14-dniowym czasie trwania.

Analizy cen krajowych usług wczasowych dokonano na podstawie ok. 150 ofert ponad 20 biur podróży. Już wstępna analiza poszczególnych ofert zwróciła uwagę, że jest znaczne zróżnicowanie cen w zależności od standardu pokoju określonego głównie wyposażeniem w urządzenia sanitarne. Przy analizie cen dwutygodniowe wczasy w górach w okresie zimowym mogą być umownie traktowane jako odpowiednik najbardziej atrakcyjnych wczasów letnich, a więc pobytu nad morzem.

Ceny wczasów w pokoju z pełnym węzłem sanitarnym wzrosły w sezonie zimowym w stosunku do letniego o ok. 14%, w pokoju bez łazienki o ok. 11% (łącznie średnio o ok. 13%).

Tabela 8.

Ceny wczasów

Region	S t a n d a r d p o k o j u					
	przedział cen (w tys.zł)	z ł a z i e n k ą		b e z ł a z i e n k i		
		średniowy prze- dział cen dla 60% ofert (w tys.zł)	średnia cena (w mln zł)	przedział cen (w tys.zł)	średniowy prze- dział cen dla 60% ofert (w tys.zł)	średnia cena (w mln zł)
Miejscowości nad- morskie - lato 1992	1680-2780	2000-2450	ok. 2,2	1500-2240	1850-2100	ok. 1,9
Miejscowości górskie - lato 1992	1540-2800	1890-2500	ok. 2,1	1260-2100	1400-1930	ok. 1,8
Miejscowości górskie - zima 1992/93 (pobyt dwutygod- niowy)	2020-2900	2200-2600	ok. 2,5	1770-2500	1900-2250	ok. 2,1
Miejscowości górskie - zima 1992/93 (pobyt tygodniowy)	1270-1500	1300-1400	ok. 1,4	945-1350	1050-1250	ok. 1,1

Analogicznie jako odpowiednik organizowanych w zimie zimowisk dla dzieci i młodzieży mogą być traktowane kolonie i obozy organizowane w sezonie letnim.

Tabela 9.

Ceny kolonii i obozów

Długość pobytu	Kolonie	
	przedział cen (w tys.zł.)	średnia (w mln.zł)
14 dni	1390 - 2080	ok. 1,8
14 dni bez specjalnego programu	Obozy	
	1490-2450	ok. 2,0
14 dni	Zimowiska	
	1950-2750	ok. 2,3

Ceny zimowisk w sezonie 1992/93 wzrosły średnio w stosunku do kolonii i obozów w lecie 1992 r. o ok. 21% wliczając w to koszty dojazdu.

III. Ceny usług w turystyce wyjazdowej

Biura podróży proponują bardzo dużą różnorodność ofert w ramach turystyki wyjazdowej i w znacznym stopniu są one uzależnione od pory roku. Trudno więc znaleźć właściwe odpowiedniki imprez letnich w okresie zimowym. Jedyną bardzo typową usługą, która jest popularna przez cały rok są 6- lub 7-dniowe wycieczki do Paryża. W sezonie letnim taka wycieczka kosztowała średnio (cena jest oczywiście uzależniona od liczby dni, standardu miejsca noclegów, liczby wliczonych w cenę posiłków oraz opłat do zwiedzanych obiektów) ok. 3,0 mln zł., obecnie - ok. 3,4 mln zł. Ceny wzrosły zatem o ok. 13%.

W ramach cen usług w turystyce wyjazdowej warto jeszcze dla porównania z cenami imprez krajowych i do ewentualnego analizowania w przyszłości podać bardzo w tym roku popularnych wyjazdów zimowych na Słowację. Ceny dwutygodniowych zimowisk dla dzieci i młodzieży wahają się od 1.600 do 2.390 tys. zł. - średnio 2.150 tys. zł., natomiast tygodniowe wczasy w pokoju bez łazienki od 1.200 do 1.680 - średnio ok. 1.450 tys. zł.

IV. Ceny usług transportowych

W dziale transportu Orbisu stosuje się dwie podstawowe taryfy za wynajem autokaru:

- cena za 4 godz. i przejechanych 80 km
- cena za 8 godz. i przejechanych 160 km.

Tabela 10 podaje ceny dla autokaru wysokiej klasy (duży Mercedes) i przeciętnej klasy (Ikarus).

Tabela 10. Ceny usług transportowych w Orbisie
w tys.zł.

Taryfa	Autokar	
	Mercedes	Ikarus
4 godz. - 80 km	3890	1350
8 godz. - 160 km	5080	1820

W okresie od lipca do grudnia dział transportu Orbisu nie zmienił cen za wynajem autokarów.

Inne biura podróży najczęściej stosują taryfę za 1 przejechany kilometr, która wynosi od 4,0 do 7,8 tys.zł., a przy wyjazdach zagranicznych nawet do 10 tys.zł. W lipcu odpowiednie ceny wynosiły od 3,5 do 5,5 tys.zł oraz 5,0-8,0 tys.zł. Wzrost cen usług transportowych należy więc oszacować na ok. 13-15%.

Uwagi końcowe

W uwagach końcowych niezbędne wydaje się przedstawienie trudności jakie wiążą się z realizacją zadania badawczego. Przede wszystkim dotyczą one wyboru usług, których ceny poddane są analizie. Starano się wybrać najważniejsze i najbardziej typowe, ale oczywiście ograniczenie ich do konkretnej liczby jest arbitralne. Ogólnie rzecz biorąc w omawianym zakresie (tzn. od lipca do grudnia 1992 r.) nastąpił wzrost cen wszystkich analizowanych rodzajów usług turystycznych - od 4 do 21% (średnio o ok. 13-14%).

Drugą trudnością był wybór konkretnych syntetycznych wskaźników zmian cen - jeśli mówi się, że w hotelach 4-gwiazdkowych nastąpił średnio 7% spadek cen wynajęcia pokoju to trzeba mieć na uwadze, że konkretnie w naszym przypadku zawiera się w tym zarówno informacja o zmniejszeniu ceny pokoju 1-osobowego o 59% w jednym z hoteli, jak i wzrost ceny apartamentu o 23% w innym hotelu.

Wreszcie trzecim problemem jest porównywalność niektórych usług co każe dokonywać pewnych założeń - np. zakłada się, że ceny wczasów w okresie zimowym w górach, ze względu na ich atrakcyjność właściwiej jest porównywać z równie atrakcyjnym letnim wyjazdem nad morze (droższym jak się okazało z I etapu badań od wyjazdu w góry) a nie wczasami w górach.

Jak już stwierdzono ceny analizowanych usług turystycznych od lipca do grudnia wzrosły w zależności od rodzaju od 4 do 21%. Według najnowszych wskaźników GUS ceny towarów i usług wzrosły ogółem od lipca do listopada o 14,0%, a ceny samych usług o 9,4%^{1/}. Zważywszy, że ceny

1/ Biuletyn Statystyczny GUS, nr 11, grudzień 1992.

usług turystycznych analizowane są według stanu na grudzień oraz obserwując tendencję wzrostu cen usług rejestrowanych przez GUS (najwyższy miesięczny wzrost w omawianym okresie wyniósł 3,2%) można stwierdzić, że średni wzrost cen analizowanych usług turystycznych był zbliżony do wskaźnikowego przewidywanego na koniec grudnia wzrostu cen usług według GUS.

Wzrost cen usług turystycznych w następnym półroczu można przewidywać na podstawie szeregu przesłanek, z których specyficzne dla usług turystycznych (pomijając oczywiście przewidywany wzrost cen energii i paliw oraz żywności i płac) to stały wzrost kursu dolara w stosunku do złotówki oraz powrót do cen sezonowych. Należy sądzić, że w I półroczu 1993 r. wzrost cen usług turystycznych będzie większy niż w II półroczu 1992 r.